

Bc. Alžběta Jankulíková
Jindřich Freiwald a česká meziválečná architektura
Posudek vedoucího diplomové práce

Alžběta Jankulíková si za téma své magisterské práce zvolila divadelní stavby Jindřicha Freiwalda, zasazené do kontextu soudobé divadelní architektury v českých zemích. Volbou tématu tak v jistém smyslu navázala na svou práci bakalářskou, která byla věnována Freiwaldově budově spořitelny v Kolíně nad Labem.

Tematické navazování prací bývá někdy ošidné. Autor se většinou nevyhne opakování již řečeného a často hrozí, že výsledek práce – přes odlišné zadání – nepřekročí stín studie původní. Jsem velmi rád, že toto rozhodně není případ předložené práce. Jakkoli je primárně určena Freiwaldovi a jeho divadelním stavbám, úvodní kapitoly o vývoji divadelní architektury z ní činí text mnohem komplexnější a mnohvrstevnatější, než by se z jejího názvu mohlo zdát. Analýza jednotlivých staveb i dobře představený pozoruhodný rozpor mezi množstvím teoretických úvah i nerealizovaných projektů na jedné a malým počtem (a mimořádnou různorodostí!) skutečných meziválečných realizací na druhé straně téma otevírá způsobem, který překračuje běžné „stylové“ dějiny architektury a směřuje naši pozornost k okolnostem a souvislostem vzniku jednotlivých staveb.

Text práce vyzrálým způsobem kombinuje historická fakta s analýzou budov a jejich reflexi v myšlenkách architekta, kritiků či pozdějších historiků. Freiwald je představen jako pozoruhodný tvůrce, jehož osobní zájem o téma i nasazení při realizaci jednotlivých staveb z něj v jistém smyslu učinili nejvýznamnější postavu meziválečné architektury v ČSR. Podrobný vhled do okolností vzniku jednotlivých staveb pomáhá pochopit, proč při vývěru architekta hrála někdy větší roli jeho zkušenost s daným typem stavby než případné avantgardní umělecké postoje a proč se tedy Freiwaldovy stavby liší – například – od nejoceňovanější avantgardní divadelní realizace své doby, kterou je bezesporu Roškotovo divadlo v Ústí nad Orlicí. Logickým funkčním uspořádáním budov na jedné a volbou „klasicizujícího“ architektonického jazyka na druhé straně se Freiwaldovy stavby staly nejen pomyslným svorníkem mezi regionální produkcí a „vysokou“ architekturou 20. a 30. let, ale rovněž nadčasovým měřítkem kvality i důležité schopnosti stavbu neomylně vsadit do svého urbanistického prostředí.

Práci považuji za velmi kvalitní a přínosnou a z hlediska formy ani obsahu k ní nemám žádných připomínek. V případě publikování – které rozhodně doporučuji! – by stálo za to propracovat závěr (který má spíše charakter resumé) a zamyslet se i nad tím, jak Freiwaldovy stavby ovlivnily divadelní architekturu následujících desetiletí.

Práci jednoznačně doporučuji k obhajobě a jako hodnocení navrhuji výborně.

V Praze, dne 14. 6. 2014

PhDr. Richard Biegel, Ph.D.